Գ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 899 ՈՒՐԲԱԹ 25 ՅՈՒՆՎԱՐ 1902 7 ՓԵՏՐՎԱՐ 1902 (Ն.Տ.)

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿՕՊԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, Պապը Ալի Ճատտէսի, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاك غزتهسى

صاحب امتياز د. جيولك

باب عالى جادهسى نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTNOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻԻ Խմբագրութեան ուղղուած ո և է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10ին, 20ին և 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՕԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ

12 ամիսը կ՝ունի դրչ. 75

6 » » » 40

ԴԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Թղթատարի ծախսը մէջ վրայ

12 ամիսը կ՝ունի դրչ. 100

6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Թղթատարի ծախսը մէջ վրայ

12 ամիսը կ՝ունի ֆրք. 22

6 » » » 11

ԾԱՆՕՒՑԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մէկ անգամի համար տողը 5 դր.

Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ

ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ

Արշալոյսին

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՉԸԼ ԿԸՆԵՆ ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ

Կենդանի լեզուներու ուսուցման մեթոտը բարեփոխելու խնդրոյն նուիրուած յօդուածով մը, երկուշաբթի օրը մէջ բերինք կարեւորագոյն հատուածներ Ֆրանսայի կրթական նախարար Պ. Լէկի՝ Լիսէներու և Քոլէժներու տեսուչներու հասցէին ուղղուած շրջաբերականէն, որով լաւագոյն մեթոտը կը ցուցուէր կենդանի, խօսուած լեզուները սովրեցնելու աշակերտներուն՝ հիմնապէս և այնպիսի եղանակով մը, որ կարենան գործնական կեանքի մէջ պէտք եղած օգուտը քաղել այդ լեզուներէն։

Բայց լեզուագիտութիւնը ինքնին ո՛րքան ալ կարեւոր ըլլայ, վարժարաններու մէջ տրուելիք գործնական կրթութեան մէկ մասն է միայն։

Այդ գործնական կրթութեան խընդիրը նոյն իսկ Անգլիոյ մէջ հանրային կարծիքը զբաղեցնող կարեւոր հարց մը դարձած է։ Անգլ. Խորհրդարանին բացման օրը, նոյն ինքն Էտուըրտ Է. Թագաւորը իր գահաճառին մէջ ծանոյց թէ նախնական վարժարաններու ուսուցման մեթոտներու բարեփոխման մասին կարեւոր առաջարկներ պիտի ներկայացուին։ Այդ բարեփոխումին նպատակակէտը պիտի ըլլայ աւելի եւս գիւրացնել ապագային մէջ այդ տղայոց ապրուստի միջոցներ գտնելը։ Այս նպատակին պիտի ձգտին կատարուելիք բոլոր բարեփոխումները Անգլիական վարժարաններու մէջ։

Խնդիր է սակայն թէ ինչ է այժմ անգլ. վարժարաններու կացութիւնը, ի՞նչ կ՝ընեն հիմայ Անգլ. մանկավարժները, որ լաւագոյնը ձեռք բերելու պէտք կը տեսնուի։ Այս հարցումին կը պատասխանէ Տէյլի Մէյլ լրագրին խըմբագիրներէն մէկը, որ վերջին օրերս շատ մը Անգլ. վարժարաններ այցելեր է։ Նոյն թերթին հրատարակած չորեքան տեղեկութիւններու գոնէ մէկ մասը օգտակար կը տեսնենք ներկայացնել մեր ծնողքներուն և մանաւանդ ուսուցիչներուն։—

** Լոնտոնի մէջ գործնական կրթութիւն տալու հետամուտ վարժարաններէն մէկը կը գտնուի Պաթհ Սթրիթի մէջ, տնօրէնութեամբ Պ. Ճ. Կ. Ֆլարքի, որ կրթական մեթոտներու բարեփոխման ջերմ կուսակից մըն է։

Պ. Ֆլարք լուսանկարիչ մըն է, որ պարապոյ ժամերուն մէջ իբրև ժամանց հանած լուսանկարներու էլէյնները Մոգական Լապտերի ապակիներուն կը վերածէ։ Փորձերով հասկցած է թէ ո՛րքան օգտակար է Մոգական Լապտերով պատկերներ ցուցնել տղոց։ Ուստի շատ անգամ դասարանը կը մթնցնէ և Մոգական Լապտերի միջոցաւ կը հարկադրէ տղաքը որ ուշադրութիւննին միմիայն դասին վրայ կեդրոնացնեն։

Գիտէնք թէ տղան ո՛րքան հաճոյք կը զգայ եթէ ո և է գործ մը, պաշտօն մը յանձնուի իրեն։ Պ. Ֆլարք օգուտ կը քաղէ տղոց այս հակամտութենէն։ Անոնց յանձնած է Մոգական Լապտերը մաքրելու, դասարան առնելով լարելու, սպիտակ կտաւը պատին վրայ փուելու ևն. գործերը։ Այս կերպով տղաք կը սորվին օգտակար ըլլալ, ծառայութիւններ մատուցանել, գործ մը պէտք եղած կերպով և պէտք եղած ժամանակ կատարել։ Հետեւաբար այս մեթոտը օգտակար է, ոչ միայն որովհետև դասերը զուարճալի կ՝ըլլան, այլ մանաւանդ անոր համար որ տղաքը գործի կը վարժուին իրենց պզտիկ հասակէն։ Շատ դասեր այս կերպով կ՝աւանդուին։ Աշխարհագրութեան և Պատմութեան դասերը սպիտակ կտաւին վրայ երեւցած պատկերներով կենդանութիւն մը կ՝առնեն, և կենդանաբանութեան և բուսաբանութեան դասերն ալ չհագրդիւ կը դառնան անոնցմով։

Բայց Պ. Ֆլարք չարհամարհեր ուսուցման ուրիշ օգտակար միջոցներն ալ։ Բուսաբանութեան դասին համար պարտէզներէ տերեւներ և բողբոջներ հաւաքուելով կը ցուցուին աշակերտներուն, որով դրական ծանօթութիւն կը տրուի տղոց՝ դասի աւարկային վրայ։ Շատ վարժարաններու մէջ քիմիագիտութեան դասերը անօգուտ կը դառնան, որովհետեւ տեսականապէս միայն կաւանդուին։ Բայց այնպէս չէ նոյն վարժարանին համար, ուր քիմիագիտութեան տեսականին հետ գործնական կիրառութիւններն ալ կ՝ուսուցուին, և զանազան արհեստներու մէջ անոնց ուշնեցած օգտակարութիւնն ալ կը ցուցուի։ Ակնէ զատ, եթէ տղու մը ծնողքը նախապէս իմացնեն թէ ի՞նչ արհեստի պիտի հետեւի իրենց զաւակը, այդ պարագային մասնաւոր կարեւորութիւն պիտի տրուի նոյն գիտութեան ա՛յն ճիւղին որ մօտէն կը վերաբերի յիշուած արհեստին։ Ներկայ դարուս մէջ չկայ գրեթէ արհեստ մը, որ մօտէն կամ հեռուէն վերաբերութիւն չունենայ բնագիտութեան հետ. հետեւաբար դիւրին է երեւակայել թէ ո՛րքան օգտակար է տղու մը հետեւելիք արհեստին գիտական մասը հիմնապէս ծանօթացնել անոր։

Պ. Ֆլարք քիմիագիտութեան մէջ ալ տղաքը գործնական աշխատութեան վարժեցնելու աղուոր մեթոտ մը գտած է։ Նոյն իսկ տղայոց չինել կուտայ բնագիտական փորձեր կատարելու համար պէտք եղած գործիքներուն մեծ մասը։ Վարժարաններու մէջ քիմիական փորձեր կատարելու համար գործածուած ապակեայ տարօրինակ անօթները ամէն օրուան կեանքի մէջ չեն գործածուիր. հետեւաբար անոնց միջոցաւ կատարուած փորձերն ալ տեսական հանգամանք մը կ՝ունենան մինչև աստիճան մը։ Պ. Ֆլարք, կատարուելիք փորձը և անոր համար պէտք եղած գործիքին հանգամանքը լաւ մը բացատրելէ ետքը, տղայոց չինել կուտայ այդ գործիքները։ Իրաւ է որ այս կերպով փորձը անմիջապէս չի կատարուիր, բայց միւս կողմէ անոր ազդեցութիւնն ալ, անմիջապէս կատարուած փորձին նման վաղանցիկ չըլլար. տղայոց մաքին մէջ խորապէս կը քանդակուին կատարուած փորձին բոլոր մանրամասնութիւնները, ներքութիւնները, որովհետև ոչ թէ պարզ հանդիսատես մը, այլ փորձին դերակատարներն իսկ իրենք եղան։

Պ. Ֆլարք իր վարժարանի աշակերտներուն համար պարտէզ մըն ալ ունի, որուն պարտիզպաններն նոյն իսկ տղաքն են։ Տեսնելու բան է թէ այս պզտիկները ո՛րքան եռանդով կ՝աշխատին պարտէզին մէջ, ո՛րքան մեծ հաճոյք կը զգան տունկի մը հողէն դուրս բողբոջիլը, ծաղիկի մը բացուիլը տեսնելով։ Այդ պարտէզը շատ գեղեցիկ միջոց մը եղած է աշխատութեան վարժեցնելու տղաքները, և ցուցնելու անոնց՝ աշխատութեան գեղեցիկ արդիւնքները և զատունք պահպանելու անհրաժեշտութիւնը։

Այսու հանդերձ Պ. Ֆլարք, հարկ կը համարի չատ անգամ կենդանաբանական, բուսաբանական պարտէզներ, արհեստանոցներ, մեծ գործարաններ, այցելութեան տանելու տղաքը, և այս կերպով բազմապատկելու իր տուած դասերուն գործնական օգտակարութիւնը։

** Տէյլի Մէյլի խմբագիրը ուրիշ վարժարաններ ալ այցելած է։ Լոնտոնի ուրիշ մէկ անկիւնը՝ Լէօ Օթրիթ փողոցի վարժարանին խոհարարութեան ճիւղը տեսնելու արժանի է։ Երեւակայեցէք մաքուր խոհանոց մը, ուր 11էն 14 տարեկան աղջիկներ կերակուր կը պատրաստեն, տարիքոտ կնոջ մը հսկողութեան տակ։ Այցելութեան միջոցին աղջիկները խմորեղէն կը պատրաստէին։ Հաւկիթ, իւղ, ալիւր բերուած էին, և բոլոր գործերը փոքր խոհարարուհիները կ՝ընէին. հակող ուսուցչուհին բնաւ գործի չէր խառնուեր. ոբովհետեւ եթէ օդնէր, տղաքը պէտք եղածին չափ ուշադրութիւն չպիտի ընէին գործին։ Ուսուցչին պաշտօնը անոնց առաջնորդել էր միայն։

Վարժարանին ուրիշ մէկ կողմը կը գտնուի լուացարանը. ուր ո՛չ միայն աղջիկ, այլև մանչ տղոց ըդ լ՚ու կը սովրեցուի։ Նպատակը միմիայն լաթ լուալ սորվեցնել չէ, այլ հասկցնել նաև թէ ամօթ չէ որ մարդ իր բոլոր գործերը ինք տեսնէ։

Վարժարանին ուրիշ մէկ կողմը կը գտնուի լուացարանը. ուր ո՛չ միայն աղջիկ, այլև մանչ տղոց ըդ լ՚ու կը սովրեցուի։ Նպատակը միմիայն լաթ լուալ սորվեցնել չէ, այլ հասկցնել նաև թէ ամօթ չէ որ մարդ իր բոլոր գործերը ինք տեսնէ։

Վարժարանին մէջ տան-տիկիններ հասցնելու ճիւղ մըն ալ կայ։ Հոն պզտիկ չէնք մը յանձնուած է աղջիկներուն։ Այդ յարկին տախտակները սրբելէն, բակը լուալէն սկսեալ, բոլոր գործերը 11-14 տարեկան աղջիկներ կը կատարեն։ Եւ ատոնց ուսուցչուհին արդարապէս կը պնդէ թէ այդ փոքրիկ տան-տիկիններու խնամած յարկը Լոնտոնի ամենէն մաքուր յարկն է։

Լոնտոնի Մերիլըպէն փողոցին մէջ, Տէյլի Մէյլի խմբագիրը ուրիշ վարժարան մը այցելած է, ուր դարբնութեան բոլոր ճիւղերը կը սովրեցուին։ Հոն աշակերտները թափօնաց աչտանակներէն սկսեալ մինչեւ անասուններու պայտը, ամէն բան կը պատրաստեն։ Ու տղաք այնչափ առալ գացած են որ, նոյն խմբագիրը հիացմամբ կը յիշէ գեղեցիկ փոքր մեքենաներ՝ այդ աշակերտներուն կողմէ չինուած։

** Ահա այն գործնական կրթութիւնը զոր անբաւական կը նկատեն Անգլիացիները։

Եւ երեւակայել թէ մեր վարժարաններուն մէջ ձկնորսի, կօշկակարի և ուրիշ համեստ արհեստաւորներու տղաք՝ վերացական ուսումներու մէջ խառնուած՝ տակաւին Հիւկօի կամ Լամարթինի բանաստեղծութիւններուն վրայ հիանալով, կամ լաւ եւս զանոնք հասկնալու համար գլուխնին ճաթեցնելով կ՝անցընեն իրենց ժամանակը։

Զ.

ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

**Կեանքը տանելու չափ զօրաւոր են մարդիկ, քանի որ «սիրելը» լոկ երազ մը չէ։

**Յուսալը վայելելն լաւ է։ Շատ անգամ, և գրեթէ միշտ, իրականացեալ կարծուած յոյս մը երբէք չունի այն հմայքն ու կատարելութիւնը. զոր մենք կ՝երեւակայենք յուսացած ատենին, և երեւակայական վայելքին իտէական ամբողջութեամբը կը հրճուինք։ Իրականացած յոյս մը միշտ թերի կողմ մը ունի։

**«Տո՛ւր», միշտ «տո՛ւր» կ՝ըսէ քեզի երախտագէտ եսապաշտը, «և եթէ օր մը, դուն, քու առատաձեռնութեանդ պատճառով չբաւարութեան մէջ մեռնիս, հոգդ մի՛ ըներ, վրադ փառաւոր մահարձան մը կը կ՝անգնեմ»։

** Առնենք քանակ մը և գիծ մը գծենք, յետոյ քանակին ուղղութիւնը փոխելու համար, դարձնենք զայն մեր քաշած գծին միւս կողմը ու նորէն գծենք, եթէ քանակը ուղիղ չէ, մեր նոր գիծը նախորդին ճիշդ վրայէն չանցնիր, ոչ ալ անոր զուգահեռական մը կը գծէ։ Անկարելի է ընդունիլ առարկութիւն մը թէ մրեւնոյն քանակով գծուած այս երկու գիծերուն առաջինն էր անուղիղը և երկրորդը անսրբագրելի։ Այսպէս երկու սուտեր մէկ ճշմարտութիւնէն չիներ, ոչ ալ երկու սխալ՝ մէկ ուղիղ։ Իսկ սխալը սխալով բնա՛ւ չուղղուիր։

**Օդին գոյութիւնը անհրաժեշտ է մեր գոյութեան. բայց դուն ու պատուհան երթալն, նոյնիսկ յաճախ այնքան խնամով ու հոգածութեամբ կը գոցենք որ չըլլայ թէ թարմ ու զով օդ ներս գայ ու մեզի օգտակար ըլլայ։ Այսպէս, չատ բաներու մէջ, օգտակար եղողներէն կը խորշինք, որովհետեւ ցուրտ են, ինչպէս ճշմարտութիւնը, բարեխառնութիւնը, բարեգործութիւնը մէկ խօսքով՝ առաքինութիւնը, ու Քրիստոսը։ Օ՛, Անկէց անգամ, որովհետեւ երեսնիս սեւ է։ Եւ խորչիլը բաւական չէ, ժամանակէ մը ի վեր սրբազան ու նուիրական բաներուն հայհոյել, Աստուծոյ դէմ ծանր խօսքեր գրել, կինը անպատկառ գրիչով պատկերել, հնգնել գեղեցիկը, ծիծաղիլ աղնիւին վրայ նոր և ուժով գրականութիւն մը նկատուած է. բայց մենք պիտի կոչենք զայն մերկ, աղտոտ, պոռնիկ գրականութիւն, եթէ երբէք կարելի կամ հարկ է տալ ատոր՝ գրականութիւն անունը։

**Երբէք հնար չէ որ յուսահատութիւնը իր կատարելութիւնը ունենայ և ոչ գաղափնակէտ մը, ուր հասնի։ Պարզ խօսքով՝ իրապէս յուսահատութիւն չկայ։ Ցոյս երբէք չունենալ, կամ յուսալէ դադրիլը չենք կրնար ի հարկէ կոչել յուսահատութիւն, որովհետեւ յուսալէ դադրիլը, անգգալապէս յոյսը ուրիշ կողմ դարձնել է։

Բուն յուսահատութիւնը որ ծայրայեղութեան մը կը մղէ մարդս, անիկա սկիզբն է դէռ նորածին յոյսի մը, որ զայն կը փոխադրէ վիճակէ մը ուրիշ վիճակ մը։

«Անձնասպանը, կ՝ըսենք, յուսահատութենէն ինքզինքը կախեց»։ Բայց նոյնիսկ կախաղանին առջեւ կամ հոն, ուր մինաւորիկ իր ոճիրը գործեց, հոն՝ այդ բոպլին իսկ յուսաց ան։ Այո՛, յուսաց որ, կեանքին վերջ մը տալով որ և է գնով մը իր վիճակը փոխած ու լաւագոյն կարծեցեալ անստուգութեան մը յանձնած պիտի ըլլայ ինքզինքը։ Միթէ յուսալ չէ՞ իր ցաւերուն վերջ մը դնել իր ձեռքով, ինչպէս կ՝ընէ անձնասպանը Յոյսէ աւելի բան մըն է այն, որովհետեւ անձնասպանը նոյնիսկ վստահ է որ ցաւերը վերջ պիտի գտնեն, եթէ նոր լաւագոյն կեանք մը չսկսի ալ։ Ա.

ՎԱՍԻ ՃԷՎԱՏ ՊԷՅ

(ԷՆԿԻՒԻՐԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿՈՒՄԱԿԱԼԸ)

ՆՇԱՆԱԽԵՑ ՄԸ ԻՍԿ ԵՏ ՉԵՄ ԱՌՆԵՐ

Դիտած չէ՞ք Ոսկեղջիւրի կամ Վոսփորի մէջ անանկներ, որ չոգենաւին մէջ եթէ տրամադրելի տեղ ալ գտնուի, իրենց քովի մարդիկը նեղել կը փորձեն։ Ըսէ այս՝ ինչո՞ւ, որովհետեւ բնութեամբ մեր գիտցածէն տարբեր նկարագրով ծնած են։ Այդպիսիները երբ առտուն տունէն դուրս կը նետուին, փոխանակ երեսնին խաչակնքելու և «Ծանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ» մրմնջելու ջերմեռանդն չար սատանայի անունովվ՝կ՝երդնուն որ եթէ անոր հաճելի գործ մը չընեն, պէլէնին այ։ Իրիկունն ալ չուն։ Նին իրենց հանդարտ վիճակը. «Օրս կորսնցուցի. այս է իրենց մտատնջութիւնը։ Իրենց օրերնին կորսնցուցած են, որովհետեւ չկրցան ինկած հրեշտակին խնկարկութիւն մը ընել։ Դէպքերն այնպէս կը բերեն որ օր մըն ալ իրենք այնպիսի մէկու մը կը հանդիպին որ մէկ կը համբերէ, երկուք կը համբերէ, և երրորդին անոնց քթին բերնին անանկ մը կը փակցնէ որ ի՛նչ ըլլալնին չգիտնալով՝ բերներնուն եկածը դուրս կուտան։ Հարկաւ հասկցաք թէ որո՛նք կ՝անդնարկեմ։

Մենուդիէ առթիւ «Մեսիան պիտի գայ, Մեսիան եկաւ» յօդուած մը հրատարակեցինք Սաբհանքաչի մէջ։ Արդէն վերնագիրն իսկ ուշագրաւ ու ցնցող էր։ Ծաչաղկաներէն ոմանք կարդացին ու Զոյլոնները նման սև մաղձ ժայթքեցին։ Եղան որ Դեմիդոկլէսի նման Արիստիդէսի տարած յաղթանակներէն դուներնին չտարաւ։ Արիստիդէսի վրայ զրպարտութիւններ յերիւրեցին և երեսն ի վեր պոռացին թէ «չամշնար»։ Դիտէք ամէնքդ ալ։ Ո՛վ չամշնար, մենք թէ ատանք, մեր Զոյլոնները։ Ե՞ս ամչնամ թէ դուք։ ո՞վ է գրուածքը խեղաթիւրողը, ե՞ս թէ դուն, նաթանեան։ Եթէ վատահ ես անձիդ, Սաբհանքաչի գրուածքն առանց խեղաթիւրելու. ՀՐԱՄՄԷ ԱՏԵԱՆ։ Դուն որ կրկին տարիքս ունիս, այո, կրկին տարիքս ունիս, բարոյական ո՛ր տրամաբանութիւնը քեզի կը ներէ որ չգրած, չըսած բաներս ինծի վերագրես ու բերանս դնես։ Մենք պարզապէս գրած ենք թէ Տակիտոս ու Սուետոնիոս արձանագրած էին Կումայական Սիբելեանին։ «Տակիտոս ու Սուետոնիոս Քրիստոսէ առաջ կամ ետքը ապրած են»ի խօսքը կա՛յ այդ գրուածքին մէջ։ Կը խնդրենք ընթերցողէն որ բարեհաճի մէյ մըն ալ կարդալ «Մեսիան պիտի գայ, Մեսիան եկաւ» յօդուածը։

Նաթանեանը որ յօդուած կը թխմէ, եւ

որ մեղքէս հայերէն դասեր ալ կ'աւանդէ, այդպիսի պարզ նախադասութեան մը իմաստը հասկնալու էր։ Երբ մարդ «արձագանգ եղած էին»ը չի կրնար հասկնալ, եւ մասնագէտի վկայագիր ունենալուն վրայ տղայաբար կը պարծի, ա՛լ գացէք հասկըցէք այդ վկայագրին արժէքը։ Սուետոնիոսը ու Տակիտոսը չատ լաւ կը ճանչնանք, և գիտենք թէ երբ ծնած են, Քրիստոսէ առա՞ջ թէ ետքը։ Եւ այս բանը գիտնալնուս համար է որ լոկ պարզ ժամանակագրական խնդիրներով չենք զբաղիր, այլ հնախօսական, ազգագրական ու բանասիրական վերլուծումներ ալ լոյս կը տեսնեն մեր կողմէ։ Ի՛նչ տեսակ մարդ է աս՛ Նաթանեանը, հազար անգամ ալ կարդա՛ գրուածք մը, հազար անգամ ալ կրկնէ՛ թէ անանկ բան մը ըսուած չէ, պիտի պատասխանէ թէ դուք չէք տեսներ կամ չէ՛ ուզեր կը տեսնէք։ Ամէնքը կոյր, ամէնքը չէչպէչ և միայն ինք յատակ տեսնող։ Եւ ի՛նչ բարոյական անկում,մէկու մը վերագրել այնպիսի խօսքեր, զոր դուն ըսել կ'ուզես։ Մարդ Նաթանեան մը ըլլալու է որ այդպիսի բանի մը դիջանի։ Պատմագէտ ըլլալ ու չգիտնալ թէ Կումայական Սիբիլեանին Վիրգիլիոս, Տակիտոս ու Սուետոնիոս արձագանգ եղած էին։ Ողբա՞նք թէ ծիծաղի՞նք։

Իսկ թէ «լրջամիտ ու խորիմաստ Տակիտոս» Ներոնի դարուն գաղափարն ունեցած ըլլալով «պժգալի սնապաշտութիւն» անուանած ըլլայ Քրիստոնէութիւնը և քրիստոնեաներն ալ կոչած ըլլայ «գարշելի, խայտառակ, ոճրապարտ ու արժանի ամէնախիստ պատիժներու»։ Նաթանեանի պէս մարդիկ են որ ամէն բանի կը հաւտան, վերլուծող միտք չունին, չեն հետամտիր, հետազօտութիւններ չեն ըներ, կարդալու, հասկնալու համար թէ իրաւցնէ Տակիտոս ատանկ խօսք մը ըսա՞ծ է, թէ յետագայ դարերու մէջ կատարուած ընդմիջարկութիւններ, ա՛ն ալ նպատակաւոր, քրիստոնեայ վարդապետներէ աւելցած՝ կռապաշտները պապանձեցնելու թէ՝ ձեր սիրած, ձեր վստահութիւնը վայելող պատմագրին մէջ ալ Քրիստոնէութիւնը, կատարուած ճըշմարտութիւն մըն է։ Նախկին քրիստոնեաներն այնչափ հալածանք կրելով հանդերձ, դարձեալ արմատ ձգեց Քրիստոնէութիւնը։ Եւ եթէ բանգէտ ես, պատմագէտ ես, բանասէր ես, ՀՐԱՄՄԷ ԱՏԵԱՆ, և ըսէ թէ ո՞ր հեղինակներն են այսպէս ըսողները, և Ս. Գրոց ո՞ր Մեկնաբանական դպրոցն է որ ատանկ կ'ընդունի։ Ափսոսա՜մ թէ ծիծաղիմ Նաթանեանի վրայ։ Խեղճը չի գիտեր թէ այսօր քննադատական բանասիրութիւն մը կայ որ դարն ու հեղինակը վերլուծելով՝ յայտնած է ու պիտի յայտնէ թէ բոլոր հին գրուածքները հարազատութեամբ չեն հասած մեզի, նպատակաւոր չատ մը ընդմիջարկութիւններ, յապաւումներ կրած են։ Եւ այս յայտնութիւնը մեզի զարմանք չի պատճառեր, քանի որ Նաթանեան մը եւեր դեռ 15 օրուան, ամէնուն յիչողութեան մէջ դեռ թարմ գրուածքի մը մէջ ընդմիջարկութիւններ կ'ընէ, անանկ բաներ կ'ըսէ որ հեղինակը անկէ տեղեկութիւն իսկ չունի։ Նպատակաւոր խեղաթիւրումներ, բարի կամ չար, սկիզբէն գոյութիւն ունեցած են և պիտի ունենան, քանի որ ամէն բան իրենց կողմը տաշելու միտումը կայ մարդոցմէ ոմանց մէջ։

ՆՇՆԱԽԵՑ ՄԸ ԱՆԳԱՄ ԵՍ ՉԵՄ ԱՌՆԵՐ։ Այո՛ Տակիտոս, Սուետոնիոս արձագանգ եղած են Կումայական Սիբիլեանին։ Մինակ ատոնց գիրքերու ցանկը յիչել բաւ է։ Նաթանեան քեզի ԱՄԻՍ ՄԸ պայմանաժամ, թղթատէ ատոնց մանր մունր գըրուածքներն անգամ, եթէ չգտնես և խոստովանիս, պիտի մատնանչեմ աղբիւրը։ Ո՞վ է ագէտն ու իմաստակը, ե՞ս թէ դուն, Նաթանեան։ Ի՛նչ որ ըսես, այն կը լսես։

Որպիսի տղայամտութիւն, ճիճի ունիմ դէչէ, խնդա, իբր թէ իրեն չնորհուած մասնագիտական վկայագիրը և լրագրական անճապարութիւնները կրնան փրկել իր տգիտութիւնը։ Ծիծաղելին ու կարեկցելին ո՞վ է, գրական մրցումն առաջարկո՞ղը թէ խուսափողը։ Այո, դարձեալ կը կրկնեմ ՀՐԱՄՄԷ ԱՏԵԱՆ, քու աւազի վրայ հիմնուած ամբարտակը դիտապաստ պիտի գլտորի։ Կը կարծէք թէ մասնագիտական վկայագիրներ ու բարձրագոյն դպրոցի (՞) մէջ պաշտօնավարութիւններ պատճա՞ռ մըն են որ երեւնուդ չպտտանք, հրամմեցէք տեսէք։ Ի՛նչու փախուստ կուտաք։ Եթէ հայհոյելով կ'ուզէք ձեր դիրքն ամուր պահել, գիտցէք որ կա՛մ դար մը յառաջ ծներ էք, կամ դար մը ետքը։

Ո՞վ ըսաւ թէ ես նոյնացուցած էի Յիսուս Քրիստոսը Մազդեզականութեան սպասած Սաոշեանդին ու Միթրային և Ս. Մարիամ Աստուածածինը Զրադաշտի սերունդին Երիտարբեարի կոչուած կնոջը հետ։ Միտքէդ անցած հայհոյութիւնը, այլանդակ գաղափարը, հակաքրիստոնէական մտածումը ու ըստ ձեզ Նախատական բացատրութիւնը ինչո՞ւ ուրիչին բերանը կը դնես։ Բարոյակա՞ն։ Եւ կ'ըսէք, կը յանկերգէք թէ չեմ ամչնար։ Ե՞ս թէ դուն։ Մենք քեզի պէս ոչ տկար բարոյական, ոչ յողդողդ նըկարագիր և ո՛չ աւազի վրայ հիմնուած հաւատք ունինք։ Քեզմէ աւելի Հայ քրիստոնեայ ենք, և այդպիսի հայհոյութիւններ մեզմէ չատ հեռու։ Երգիչ ալ եմ, դպրոց ըսել կ'ուզեմ։ Ես մեր եկեղեցին ու չարականները այնչափ կը սիրեմ որ անոր հոգի կ'ուտամ։ Երբ դուն քունի մէջ կը մրափես, ու երազիդ մէջ կ'երկնես յաջորդ օրուան ընելիք խեղաթիւրումներդ, առտուն կանուխ եկեղեցւոյ մէջ կը գտնուինք մենք, չարականին գլուխը։ Կ'երգենք ու կը զմայլինք մեր եկեղեցւոյն և իր սուրբ հաւատքին վրայ։

Երբէք գրելուս, քեզ ասպարէզ կանչելուս վրայ ցաւ չպիտի զգամ, օձիքդ չպիտի թողում մինչև որ բոլոր գոյներդ ցոյց տաս։ Բաւ է 35 տարիէ ի վեր տգիտութիւնդ պարտկես և ուզած գոյնդ կրես։ Ինծի համար ըսելիքներդ ըսիր, և ըսին ուրիչներ, ամէնքն ալ Զոյիլոսներու, յաչաղկոտներու մոլտուններ, քրթմնջիւններ ու յերիւրանքներ, բանուկ-բան մը չկար մէջը և կամ հայհոյութիւններ։

Ե՞ս «ագէտ ու իմաստակ» թէ դուն, Նաթանեան։ «Մի ոմն Մանկասարի» ապտակն ինչպէս չուտ մոռցար։ Ինչպէս Բեռլինի ու Սորպոնի մէջ չկրցար չարունակել յօդուածներդ, ինչու ես ուր որ գացի, առջեւէս փախար։ Հրամմէ ատեան, կա՛մ առաջարկածս ընդունէ և կամ խոստովանէ տգիտութիւնդ։ Եթէ խոստովանիս տգիտութիւնդ, պիտի կարեկցիմ ու պիտի ներեմ, ապա թէ ոչ դարձեալ պիտի կրկնեմ, ՀՐԱՄՄԷ ԱՏԵԱՆ։ Տեսնենք թէ «կրտսերագոյնին ոտքին փոշին սրբելու արժանի չե՞մ» թէ ամէնքդ ալ աւելի կրնամ։ Մասնագիտութեան վկայական ունիս եղեր, վրաս գրէ։ Քեզի պէսներուն ձեռքը մասնագէտի վկայագիր տրուելուն չէ՞ որ ամէն օր արդար բողոքներ կը բարձրանան առ որ անկ է։ Ինչպիսի տղայամտութիւն, կամ զառանցանք. մասնագէտի վկայագիր ունենալուն՝ չի յօժարիր մրցման մտնել։ Չլսէ՞ք թէ փախուստ տալ կ'ուզէ։ Այս դասը բաւական է քեզի։ Չափդ գիտցիր։

ՀԱՍԿԱԲԱՂ-ԳՈՒՇԵՐՈՒԿ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Թա՛ կ'ըսէ թէ Չինու կայսեր կողմէ Բեքինի դեսպանական մարմնոյն տրուած վերջին ընդունելութիւնը նուիրագործած է Խնամակալուհւոյն յաղթութիւնը։ Ընդունելութեան ամբողջ տեւողութեան միջոցին Խնամակալուհին բարձր գահու մը վրայ նստած էր, և արարողութիւնը այնպէս մը կարգադրուած էր որ հանդիսաւորապէս հռչակուի անոր իշխանութիւնը։ Ֆրանսական Թերթը ցաւ կը յայտնէ որ դեսպանները հաւանութիւն յայտնած են այս կարգադրութիւններուն, և ներկայ գտնուած արարողութեան մը, որուն մէջ անգամ մըն ալ կը չնչտուի խնամակալուհւոյն դիրքը։ Թա՛ նմանապէս կը քննադատէ դեսպաններուն տիկինները, որոնք հետաքրքրութեան համար ներկայ գտնուելով Խնամակալուհւոյն յաղթական Բեքին մուտքին, առանց միտքերնէն անցընելու՝ խոնարհ ակնածանքի ցոյց մը ըրին անոր՝ ժողովրդեան աչքին առջև։ Ֆրանսական Թերթը կ'եզրակացնէ.— «Եւրոպա բան մը չէ սորված և ամէն բան մոռցած է. Ցու Հսիի մեղսակցութիւնը Թուան Իչխանին և Թունկ-Ֆու-Սիանկի հետ, իր դերը օտարատեաց չարժումին մէջ, իր գէչ արարքները։ ... Եւ իբրև անգութ հեգնութիւն մը, դեսպանատուներու պաշարման պարագլուխներէն մէկը՝ Եունկ-Լու է որ օտարութեանց ներկայացուցիչներուն կը զըրկուի, չնորհակալութիւն յայտնելու որ պետութիւնները մոռցան վերջնապէս անցած և քաւուած թշնամութիւն մը։»

ԹԻԷՆՁԻՆ գտնուող օտար զօրավարները վերջերս նիստ ընելով, ամէնքն ալ— գերմանականէն զատ — համաձայնութեամբ որոշեր են զեղչել հոն գտնուող իրենց զինուորներուն թիւը։ Գերմանացի հրամանատարը մերժեր է ներկայ գտնուիլ նիստին, առարկելով թէ խնդիրը քաղաքական է և ոչ թէ զինուորական։ Միայն Գերմանիա է որ կը հակառակի օտար զօրքերը Թիէնձինէն քաչելու, ինչպէս նաև Թիէնձինը Չինացիներուն յանձնելու առաջարկներուն։ Ասոր պատճառը այն է որ—ինչպէս կը կարծուի Չինաստանի մէջ—Գերմանիա, առանց ականջ կախելու միւս տէրութիւններուն հետ գործակցելու պարտաւորութեան, ինք իր գլխուն կը ջանայ դիրք մը բանալ, վերջէն սակարկութեան մտնելու և Շանթունկի նահանգին մէջ արտօնութիւններ ձեռք ձգելու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՐՕՍԱՆԱՒԸ, որուն ծովը իջուցելուն առթիւ է որ Բրուսիոյ Հայնրիհ իչխանը Ամերիկա կ'երթայ, իբր 950000 ֆր. պիտի արժէ։ Մինչեւ հիմա չինուած բոլոր զբօսանաւերուն ամենէն աճագընթացը պիտի ըլլայ։ Ընդարձակ ճաչասրահ մը ունի 24 հոգիի յատուկ սեղանով մը, դաչնակ մը, աչխատութեան համար գրասեղաններ, կայսեր յատուկ սենեակ մը՝ պղնձէ մահճակալով, և լոգարան—սրահ մը։ Կայս. սենեակին պատերը մահոգինէ (մահօն)են, ոսկիէ և փղոսկրէ զարդերով դրուագուած։

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՊԷ Զարին փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ Ապրիլի վերջերը։ Բեզերսպուրկի և Մոսկուայի Ֆրանսացիները փայլուն ընդունելութիւն մը կը պատրաստեն իրենց նախագահին համար։ Օտեսայի Ֆրանսական գաղթականութիւնն ալ հացկերոյթ մը պիտի տայ, Պ. Լուպէի այցելութեան առթիւ։

Զարին Ֆրանսա այցելութեան առթիւ 61176 ազերլին ծախք գացած է, ինչպէս կը հասկցուի Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին ներկայացուած պաշտօնական տեղեկագրէ մը։

ՍՈՂՈՄՈՆ ՄԸ Կ'ՈՒԶՈՒԻ.— Զուիցերիոյ մէջ չափազանց հետաքրքրաչարժ վէճ մը ծագեր է, որ Սողոմոն իմաստունի ներկայացուած կնճռոտ խնդիրը կը յիչեցնէ։ Մէյեր անուն դերձակ մը, որ երեք տարի առաջ ամուսնացած էր Զուիցերիացի աղջկան մը հետ, վերջերս կը սպառնայ ամուսնալուծութիւն ընել, որովհետեւ իրենց կենակցութիւնը ոևէ արդիւնք չէր ունեցած։ Անցած տարի Մէյեր գործով ելաւ Գերմանիա գնաց։ Հազիւ մէկ երկու ամիս անցած էր երբ նամակ մը ստացաւ իր կնոջմէն, որ ծանուցանէր թէ զաւակ մը ծնած է իրենց։ Հայրը չատ ուրախացաւ և պատրաստուեցաւ Զուիցերիա դառնալ։ Բայց նորածինը ծնելէն անմիջապէս վերջը մեռաւ։ Խեղճ կինը ինչ ընելը չէր գիտեր։ Երկար բարակ մտածեց և վերջապէս որոչեց ծանուցում մը հրատարակել լրագիրներուն մէջ, նորածին երախայ մը ուզելով։ 48 ժամ վերջը կին մը ներկայացաւ տիկին Մէյերի, նորածին մը գրկած։ Սակարկութիւնը սկսաւ և համաձայնութիւն գոյանալով երախան փոխանցուեցաւ իբրեւ տիկին Մէյերի զաւակը արձանագրուելով։ Ամուսինը եկաւ տեսաւ նորածինը և ուրախ սրտով Գերմանիա դարձաւ նորէն։ Ժամանակ մը վերջը —այս օրերս— երախային բուն մայրը տիկին Մէյէրի քով երթալով ետ տուաւ առած դրամը և իր զաւակը ետ ուզեց։ Տիկին Մէյեր երկու սուրի մէջ մնացած էր։ Նորէն ծանուցում տուաւ և այս անգամ վեց ամըսուան աղջիկ մը ուզեց, նկարագրելով թէ ինչպէս պէտք է ըլլայ։ Շատ չանցած կին մը ներկայացաւ իրեն, երախան բերելով։ Նոր բերուած երախան այնչափ կը նմանէր տիկին Մէյէրի արդէն որդեգրածին որ դուրսէն տեսնող մը երկուորեակներ պիտի կարծէր զանոնք։ Սակարկութիւնը եղաւ լմնցաւ։ Տիկին Մէյէր ամէն կարգադրութիւն ըրած էր իր առջի որդեգիրը մօրը վերադարձնելու համար, երբ երախան պաղ առնելով մեռաւ։ Այն ատեն թիւ 1 երախային մայրը մէջ նետուեցաւ, և թիւ երկու երախան ետ պահանջեց, երդում ընելով թէ բուն իսկ իր զաւակն է այն։ Տիկին Մէյէր պէտք եղած բացատրութիւնները տուաւ, ջանաց համոզել, նոյնիսկ թիւ 1 երախային մահուան վկայագիրը ներկայացուեցաւ, բայց օգուտ չըրաւ. կինը անդրդուելի կը մնար, ծիչդ այդ պահուն վրայ հասաւ թիւ երկու երախային մայրը և ետ ուզեց իր զաւակը։ Ոչ եղած խոստումները և ոչ ալ սպառնալիքները ոևէ արդիւնք ունեցան. երկու մայրերը չարունակ միեւնոյն երախան կը պահանջէին, առաջինը կ'ըսէր թէ իմս է, իսկ երկրորդը կը պնդէր թէ ինք էր երախային մայրը։ Տիկին Մէյեր այս անել վիճակէն յուսահատած, նամակ մը գրեց էրկանը, խնդիրը մանրամասնօրէն պատմելով և իր վիճակը պարզելով։ Պ. Մէյեր յաջորդ օրն իսկ Գերմանիայէն Զուիցերիա հասաւ, և առանց հաւատ ընծայելու իր կնոջ խօսքերուն, ամէն բան պատրաստեց և կինն ու երախան առնելով ելաւ Գերմանիա գնաց, Հիմա խնդիրը դատարանին յանձնուած է։ Իմաստուն դատաւորին կը մնայ վճռել թէ երեք մայրերուն որո՞ւնն էր երախան։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1902 — 1319 Յճկ. — 1902 Լs.

Օր	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Շէւվ.	Փետր.
25 Ե. օր 6.56	ՈՒՐԲԱԹ Պահք։ Ցն. Գրիգորի Աստուածաբանին։	28	7 Կէս օր 6.33

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ.Պոլիս	13	Պէյրութ	15	Բեզերսպ.	—6
Արքանկէլ	—14	Բարիզ	4	Վիեննա	4
Սոֆիա	2	Աթէնք	11	Թրիեստ	9
Իզմիր	4	Տրապիզոն	—	Սելանիկ	2

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍՍՈՅ հանգուցեալ Մկրտիչ կաթողիկոսին ժառանգորդները յաջողեր են, կ'ըսուի, Հալէպի Օսմանեան դրամատան մասնաճիւղէն ստանալ 500 ոսկին իր աւանդներով՝ գումար մը որ հանգուցեալը աւանդ թողած էր։ Այս խնդիրը՝ ինչպէս յայտնի է՝ Պատրիարքարանի կողմէ Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին առջև հանուած էր և Օսմանեան դրամատունն ալ իր կողմէ փոխանորդ մը կարգած էր։ Դատարանը լսելով երկուստեք եղած առարկութիւնները, այդ գումարը՝ Մկրտիչ կաթողիկոսին իբրև անձնական գումարը իր ժառանգորդներուն տրուելու մէջ որ և է արգելք չտեսաւ։ Այս արդիւնքին վրայ Պատրիարքարանը խնդիրը վճռաբեկ ատենին պիտի ներկայացնէր. սակայն այս դիմումին ելքը չլսուած տեղեկութիւն կը տրուի թէ նոյն ժառանգորդները այդ դրամը ձեռք բերեր են, և հիմայ ալ կը պատրաստուին կարգ մը վանքապատկան հողային խնդիրներ յուզել քանի որ այլեւս անգամ մը իրենց իրաւունքը հաստատեցին։ Մեր տեղեկութիւնը մասնաւոր աղբիւրէ է. կը սպասուի որ Պատրիարքարանը ինք իրողութիւնը ծանուցանէ, կամ խնդիրը Խառն Ժողովով նկատողութեան առնելով որոչում մը տայ՝ որովհետեւ ազգային սնտուկն ալ բաւական ծախքերու ենթարկուեցաւ այս գործին երեսէն։ Ինչպէս կ'երեւայ, խնդիրը դեռ չէ վերջացած և այդ հողային խնդիրները կըրնան Սսոյ վանքը նիւթական չատ մեծ վընասներու ենթարկել։ Գործերու այս ընթացքին մէջ, Խառն Ժողովը այսօր նկատողութեան պիտի առնէ Պատրիարքարանէ գրուած և Երէցեան Սրբազանէ պատասխանուած դէզ մը թուղթեր, որոնք բնաւ դարման մը չեն բերեր Կիլիկիոյ վանքապատկան ներքին վիճակին գործերուն, և անդին գերեզմանին դուռն հասած բարեմիտ և անուս եկեղեցական մը՝ Կիրակոս եպսկ. մեծ ճիգեր կ'ընէ, դարման մը գտնելու վանքին այս լքեալ վիճակին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Կիրակոս եպս. որ ասկէ առաջ Տ. Գէորգ եպս.ի նամակ գրելով խնդրած էր որ ընդունի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը, այս անգամ ալ Տ. Յարութիւն Պատրիարքի դիմեր է, խնդրելով որ միջնորդէ Տ. Գէորգ եպս.ի մօտ, ընդունելու համար նոյն պաշտօնը։ Տ. Յարութիւն Պատրիարք սոյն պաշտօնագիրները ներփակելով իր նամակին զրկած է Երէցեան Սրբազանի, գրելով նաև որ ինչպէս մինչեւ հիմայ, նոյնպէս ասկէ վերջը Երուսաղէմի միաբանները ազատ են իրենց յանձնուած պաշտօնը ընդունելու կամ ոչ, և եթէ Տ. Գէորգ եպս. մերժէ այս պաշտօնը, Երուսաղէմի Միաբանութիւնը երբեք տրամադիր չէ Տ. Գէորգ Սրբազանի տեղ ուրիշ եկեղեցական մը նշանակելու Պոլսոյ Երուսաղէմի Պատրիարքական փոխանորդի պաշտօնին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ գերեզմանատունը ամփոփուելու բարեզարդելու խնդիրը բաւական ուչադրութեան առարկայ եղած է այս միջոցին Սկիւտարի կողմը։ Այս գործը գլուխ հանելու համար, երկու Թաղ. Խորհուրդներու մէկ քանի անդամներէ և դուրսէն մէկ քանի անձերէ յանձնաժողով մը կազմուեր

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 4

ՊԱՏԱԿԷՆ ԵՏՔԸ
(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ գացած, հեռացած էր ան։

Մինչ այս բոլոր յիշատակները խառնիխուռն, հեղեղի պէս, կ'անցնէին մտքին մէջէն, վարի նուագախումբը սկսաւ «Սանթիագօ վալս»ը նուագել—այն եղանակը որով պարեր էր անոր հետ, վերջին անգամ։ Ո՛հ, այս աչխարհը։ Յետոյ մօտակայ եկեղեցւոյ մը զանգակներն ալ սկսան հնչել, մինչ նուագին վառ խաղերը բոցեղէն լեզուներու պէս կը խանձէին հոգին։

Ակնարկ մը նետեց պատուհանէն դուրս։ Նոյն պահուն ձիաւոր մը կ'երթար ճամբուն վրայէն դէպի հասարակաց պարտէզը և ցրուիչ մը նամակներ կը բաչխէր։ Արդեօք բարեգո՞ւչակ թէ չարագոյժ էին այդ նամակները։ Իրեն ի՛նչ սակայն. ամէն յոյս կորսուած էր ալ իրեն համար։ Նոր եղանակներ, գարուններն ու ամառները պիտի վերածնէին անչուչտ դարձեալ, բայց ուրիչներու համար այդ ամէնքը։ Իսկ իրե՞ն համար։ Ոչի՛նչ։

—Վայօլէ՛թ։

Սթափեցաւ թանդագուչանքէն։ Մէկը կը կանչէր։ Ո՞վ սակայն և ինչո՞ւ կը կանչէին զինքը։ Յիչատակներու հոսանքին ուժգնութիւնը դարձեալ քչեց զինքը խորասուզուելու դառնակսկիծ անուրջներու ովկեանին մէջ։

Բայց դեռ կը կանչէին, չարունա՛կ զինքը կը կանչէին։ Անչուչտ անոնք կը կարծէին թէ բան մը փոխուած չէր, ամէն ինչ իր առջի վիճակին մէջ էր և ինք պատրաստ՝ մեկնելու էրկանը հետ, կառքով կայարան ու անկէ ալ դէպի հիւսիս, որոչուած մեղրալուսնի ճամբորդութիւնը ընելու։ Ատիկա անկարելի էր սակայն հիմա, բացարձակապէ՛ս անկարելի։ Ինչո՞ւ իր առանձնութեանը մէջ, իր վչտին, իր տառապանքին հետ մինակ չէին ձգեր զինքը։ Առանձնութեան, հանգարտութեան պէտք ունէր։

Ծաղիկներու մէջ թաղեց դէմքը։ Անոնք միայն անկեղծ էին, ուրեմն անոնք միայն կրնային հասկնալ ծանրութիւնը իր վչտին, իր տագնապին։ Չպիտի երթար, երբե՛ք, ո՛հ, երբե՛ք։ Ալ հիմա այդ մարդուն կինը չէր կրնար ըլլալ, անկարե՛լի էր, բացարձակապէ՛ս անկարելի։ Բայց չէին հասկնար անոնք, վարինները, կը կանչէին, ի զո՛ւր կը կանչէին սակայն, որովհետեւ չէր կրնար երթալ։ Ո՛հ, չէր կրնար, չէ՛ր կրնար մեկնիլ տունէն։ Ինչո՞ւ ըսած էին իրեն, թէ ան մոռցած էր զինքը։ Ինչո՞ւ խաբած էին զինքը։ Ուրիչներ ինչ իրաւունքով կը միջամտէին այնպիսի խնդիրի մը՝ որ իրեն լոկ իրեն անձնական իրաւունքն էր, ինչպէս ամէնուն։ Ըսած էին իրեն թէ ան ամուսնացած է, լքած է զինքը, և ինք ալ հաւատացած էր։ Աւա՜ղ, և ահա բո՛ւն ոճիրը, իր ոճիրը։ Երբէ՛ք հաւատալու չէր, երբէ՛ք։ Ամէն պարագայի մէջ պահելու էր խոստումը հանդէպ անոր, մինչեւ վերջը պահելու էր։

Յետոյ սկսաւ խորհիլ թէ, ինչ պիտի ընէր, ինչ պիտի ըսէր։ Կրնա՞ր բացատրել ամէնուն թէ առաւօտեան պսակը չեղեալ կը նկատուէր հիմա, քանի որ հին առասպելը իրողութիւն մըն էր, անհերքելի իրողութիւն մը, քանի որ իրենց հաւատալ չուզածը իբր զուտ ճշմարտութիւն կը ներկայանար հիմա։ Կրնա՞ր անոնց հասկցնել այս ամէնը։ Ի՞նչ էր հիմա իր պարտականութիւնը, ինչ պէտք էր ընէր։

Զանգակները դարձեալ սկսան հնչել ցնծուն ու հաճելի եղանակով մը, որուն զինուորական հնչուն քայլերգի մը ներդաչնակ խաղերը կը խառնուէին։

Եւ խորհե՛լ թէ ան քիչ ատենէն պիտի վերադառնար։

—Վա՛յօլէթ։

Ծիգ մը ըրաւ պատասխան տալու համար, բայց բառ մը չգտաւ արտասանելու։

—Վայօլէ՛թ, դեռ չե՞ս դար, սիրելիս։

Ու մայրը ներս մտաւ։ Վայօլէթ դեռ վայրկեան մը լուռ կեցաւ, ձեռքին մէջ ճմռթկած նամակը իր նախկին սիրահարին, այն պատանի սպային որ հարաւային Աֆրիկէ գացած էր իր պարտականութիւնը կատարելու։ Յետոյ, երբ մայրը մօտեցաւ իրեն, ոտքի ելաւ և զգացումներու հոսանքին յանկարծական մէկ յեղաչրջումով, ճիչդ նոյն պահուն պարտականութեան գաղափարը բերաւ դրոչմեց մտքին մէջ։ Ուխտած, երդում ըրած էր այդ պարտականութիւնը կատարելու, և ան, ան որ զինուոր մըն էր, անտարակոյս ամէն մարդէ աւելի գիտէր թէ ինչ է պարտականութիւնը։ Անչո՛ւչտ, անչո՛ւչտ անիկա պիտի հասկնար թէ ուրիշ կերպ չէր կրնար վարուիլ ինք հիմա։

—Մա՛յր, մա՛յր, ըսաւ վչտահար ձայնով մը՝ մինչ տիկին Ռուսէլ թեւերուն մէջ կ'առնէր զինքը, մա՛յր, այս նամակը ստացայ Փօլէն։ Պիտի առնես սաքկա...և իրեն պիտի ըսես թէ թող ա՛րի ըլլայ. պիտի ըսես թէ ե՛ս այնպէս կ'ուզեմ և թէ...երջանկութիւն կը մաղթեմ իրեն. նաեւ... իմ կողմէս «Մնաս բարեա՛ւ» պիտի ըսես անոր մա՛յր .. «Մնաս բարեաւ... առ յաւէ՛տ»։

—Ո՛հ, սիրելի՛ս, սիրելի՛ս, ինչ պիտի ըսեմ։

—Մա՛յր, պիտի ըսես թէ ես միչտ աղօթող եմ իր յաջողութեան ու երջանկութեան, պիտի ըսես ասանք, մա՛յր։ Եւ հիմա.. հիմա՛, ալ պատրաստ եմ մեկնելու։ Օն, մա՛յր, եկո՛ւր։ Մենք ալ ա՛րի ըլլանք։

ԳԼԱՑՎ ՖԷՆ

Թարգ. Անէլ. ՓԱՅԼԱԿ

ՎԵՐՋ

է նախագահութեամբ Դանիէլեան Վ.ի, բայց յանձնաժողովը գործի չձեռնարկած կարգ մը դժուարութիւններ տեսած էր թաղերու բաժանման և ճամբաներու չինութեան տեսակէտով, և այս պատճառաւ գործի չէր ձեռնարկած։ Սակայն ինչ որ չէ կրցած ընել մարին մը, անհատ մը բաւական յաջողցուցեր է և այսօր գերեզմանատան մէջ բարեզարդութեան նշաններ կը նշմարուին։ Թաղեցիները կը փափաքին որ այս բարեզարդութեան գործը գլուխ ելլէ և ամէն մարդ տրամադիր է իր մասին հարկ եղած զոհողութիւնը ընելու։ Ձիչտ է որ գերեզմանատունը չրջափակուած է, սակայն այդ թուականէն ի վեր չատ տարիներ անցան և որ և է փորձ չեղաւ բարեփոխելու ներքին տխուր վիճակը։ Բանի որ սկսուած գործ մը կայ կարելի է գլուխ հանել դիւրութեամբ, եթէ յանձնաժողովը նոյն գործին համար աշխատող անձին գործակցի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ նախընթաց օր կայսր. Պալատ գնաց։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ դպրաց դասու դպրապետի ընտրութիւնը պատրիարքական արտօնութեամբ պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի օր, Մայր եկեղեցւոյ ուսումնարանին մէջ։ Պատրիարքարանի կողմէ ընտրութեան պիտի հակէ Մկրտիչ էֆ.։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ նախորդ առաջնորդ Տ. Մաղաքիա եպս. Տէրունեան, որ իր ակարութիւնը դարմանելու համար Պոլիս կուգայ, և Պարսկաստանէն Թիֆլիզ գացեր և անկէ Պաթում մեկներ է։

ԵՂՆԻՒԱՐՈՒԻ քահանաներէն Գարեգին ք. Ղազարոեան ալ իր ծերութեան պատճառաւ հրաժարական տուեր, և Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասուն մէջ ընդունուելու խնդրանք ըրեր է։ Այս հաշուով ԵՂՆԻԳաբուի մէջ կը մնայ աւագերէցը որ ինքն ալ արդէն անցեալները այդ մասը դիմում ըրած էր Պատրիարքարան։

—ՊԼՇԻՒԹԱՆԻ մէջ սովորութիւն եղած է որ, գաւառխօսութեանատեն վարժարանին տղաքը յուղարկաւորութեան կը տարուին, և ասկէ տեսակ տեսակ անպատեհութիւններ կը ծագին և վարժարանին կարգապահութիւնը կը խանգարի։ Ուսումն. Նորուղը այս անգամ խնդիրը Ս. Պատրիարքին տեղեկագրած է, խնդրելով որ իբր եկեղեցական կամ կրօնական խնդիր, կրօնական ժողովը արգիլէ այդ սովորութիւնը։ Այս դիտողութիւնը անարդար չէ բոլորովին, բայց վարժարաններու մէջ գտնուող կարգ մը աղքատ տղաքներ որոնք ոչ ճիրք և ոչ ուրիշ պէսքեր կրնան գնել, ոչ զգեստ ունին ոչ կոչիկ ու մտքին ի լուսուն եկեղեցի կը վազեն առաւօտ երեկոյ դպրութիւն, փոխասացութիւն կ'ընեն, ամենք ինչպէս հոգան պէտքերնին։ Զատկին մէկ մէկ ձեռք զգեստ կամ մէկ ձեռք կոշիկ տալով փոխարինել կարելի է ասոնց այս աշխատութեան։ Գոնէ դիւրութիւն տրուէր յուղարկաւորութեան կամ հարսնիքներու առիթ մէկ քանի ղրուշ ստանալու քանի որ վճարեալ դպրութիւն չկայ մեր եկեղեցիներու մէջ։ Այս փոքր դպիրներն են որ երես կը ձերմկցնեն եկեղեցիներու մէջ ամէն օր, մանաւանդ ծոնական օրեր։ Իրաւունք չունինն ուրեմն բան մը պահանջելու ժողովրդէն, երբ եպիսկոպոսէն սկսելով մինչև ժամկոչին աչքը ժողովրդին ձեռքն է։

ԹԱԼԱՍԻ Վարի թաղի եկեղեցւոյն մէջ յունվար 18ին պատարագ և հոգեհանգիստ կատարուեր է հանգուցեալ Կարապետ էֆ. Յուպէկեբեանի հոգւոյն համար, և եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ, քաղմութիւնը դիմեր է եկեղեցւոյ կից վարժարանը որ հանգուցեալին բարերարութեամբ չինուած է։ Այդ վարժարանին մէջ ալ դարձեալ հոգեհանգիստ կատարուելէ ետոյ, ներկաներու կողմէ երախտագիտական արտայայտութիւններ տեղի ունեցեր են։ Բարեսէր և կրթասէր անձնաւորութիւններու լիշատակին համար եղած այս վարգական ցոյցը քաջալերութիւն մըն է ուրիշներու համար ալ։ Թալասի մանկապարտէզը յունվ. 13ին հանդէս մը կատարեր է ուր ներկայ գտնուեր է խուռն բազմութիւն մը և ծափահարեր է փոքրիկները։ Հանդէսը սկսեր է Համիտիէի քայլերգով և փոքրիկները ներկայացուցեր են Քրիստոսի Մինդեան մէկ քանի սրտագրաւ պարագայները, բաց ասի պզտիկներու կողմէ փոքրիկ տրամախօսութիւններ ալ կատարուեր են։ Ուսուցիչներէն մէկ քանին ալ բանախօսութիւններ ըրեր են։

ՄՈՒՇԵՆ կը գրեն «Արեւելք»ի թէ՝ Մշոյ չրջակայ գիւղերու եւ Մշոյ դաշտին մէջ միշտ կը պատահին ամուսնական տեսակ տեսակ զեղծումներ, որոնք 10-15 տարիներէ ի վեր հետզհետէ կը տարածուին և հետեւեալ կերպով կը սահմանուին 1. Օրինաւոր կինը ձգելով, 2. Ուրիշ կին մը անպատկ տուն բերելով, և 3. երկու կին միանգամայն պահելով։ Իսկ Մշոյ Դաշտին ապօրինի կրկնամուսնութիւնները ընդհանրապէս տեղի կ'ունենան իրենց էրիկներու պանդխտութեամբ լքուած մանկամարդ կիներու մէջ, որոնց մէջ շատեր կը գտնուին որ 15-20 և մինչեւ 25 տարիներ նոյն իսկ առանց ոգեպահիկի երեսի վրայ թողուած կը մնան։ Ամուսնական յարկերու մէջ ցանուած այս վկայումներու և թշնամութեանց մասամբ առիթ կուտայ նաև «Պայլըքի» և «Խալանի» աւերիչ դրութիւնը, որ մեծ պատուհաս մը դարձած է մանաւանդ գիւղացի միջակ դասակարգին։ Մշոյ Պատր. Փոխանորդ Խոսրով Ծ. Վ. խստիւ գրած է գիւղերու առաջնորդ. փոխանորդներուն ու քահանաներուն, հարկ եղած միջոցներով մաքառիլ այս սովորութեան դէմ, և որոշած է եղեր կեղր. կրօն. ժողովոյ հետ ազդու չրջաբերականներ հանել թէ՛ կրկնամուսնութեանց և թէ՛ Խալանի դատապարտելի դրութեանց դէմ։

ՊՈՍԹՐՆԵՆ Մարգար Զարդարեան 5 Օսմ ոսկի հաւաքած և ղրկած է Տիվրիկի Լուսաւորչեան որբանոցին։

ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ԵՊԵՍԻԱՑԻՆ կը գրեն մեզ յունվ. 12 թուով.—«Անձրեւաչատ նախընթաց օրերէն ետքը Ս. Մնունդը անցուցինք պայծառ արեւով։ Տօնի չաբթուն արդէն առն չկայր որ լուացք չունենայ։ Աղքատ ընտանիքը մանաւանդ իր մաշած լաթերուն մաքրուած երեւոյթին մէջ կը տամմանափակէ տօնական հագուստին պերճանքը, ուստի այդ չաբթուն չուրը կը կոխէ ունեցած լաթը, որուն այս ձմեռ առին չորնալը իր կարեւոր հոգն է—լուացքէն յետոյ։ Աւոր համար հաւատնակ մամիկներ սովոր են սրսապնդելու լուացքի նստող կասկածոտ հարսնիքը, որ անվախ չուրը թիսեն լաթերու կոյտը, վտան ըլլալով որ «աղքատիկ ծնած Տէրը իր Տօնին անպատճառ խարէ կուտայ մերկ չթողելու համար աղքատին կռնակը։» Իրաւ, ինչպէս չատ անգամ, այս տարի ալ միգամած օրերուն մէջ անակնկալ կերպով ծաթած Ս. Մնունդի արեւը կարծես եկաւ անգամ մըն ալ արդարացնել հաւատաւոր մամիկներու հին հաւատքը։

—«Ոգեւորող այդ հաւատքին չնչով՝ զարմանալի ազդեցութեամբ մը՝ այսպիսի տօնական օրերու մէջ չէ՞ որ աւելի կարծնայ նոյն իսկ թմրած սրտերու մէջ, որոնք կարօտը կը զգան հոգեւորին, ու սովորական անտարբերութիւնը թօթափած, կը դիմեն եկեղեցի, իրենց հոգիին վաղուցի պատսքը զովացնելու տենչով։ Այս տօնին ալ այդ կարգի ազօթաւորներ ունեցաւ մեր եկեղեցին, ուր հանդիսաւորապէս պատարագեց ու օրուան տօնին վրայ քարոզեց Ա. ռաջնորդ Ս. Հայրը։

«Ժողովրդի խուռն բազմութենէն զատ Ազգ., Դերմանական ու Ամերիկեան որբանոցներէն երկու սեռէ հարիւրաւոր տղաքներ ներկայ գտնուեցան ժամերգութեանց։ Այս անգամ ալ մեր սրտին հաճոյք պատճառեց օտարանունդ մաս մը որ ուխտներու ջերմեռանդ ընթացքը, որով Ճրագալոյցի առաւօտէն մինչև իրկուն ծոմապահ մնալ նախամեծար համարած էին Ս. Հաղորդութիւն առնելու համար. ինչ որ կը ցուցնէ թէ կրօնային օտար մթնոլորտի տակ ապրելով հանդերձ՝ անոնց սրտէն բոլորովին անհետացած չեն իրենց ծնողքներու կրօնքին բարեպաշտական սովորութիւնը։

—«Զենք մոռնար յիչել թէ այդ կրօնքի բարեպաշտութեան մէկ գովելի սովորութեան համեմատ, այս տօնական օրերու մէջ աղքատները մաքէ հեռու չթողուեցան։ Թաղ. Նորուղը—ժամանակին նեղութեան բերմամբ—թէև դատարկ մնակի մը չուրջ բոլորուած, գիտցաւ ղէթ չափաւոր ղրամական նուէրներով այցելութիւն տալ աղքատին, ու սփոփել կարօտեալները։

—«Ս. Մնունդի առթիւ Ազգայիններէն զատ Առաջնորդ Տ. Անանիա Վ.ին չնորհաւորական այցելութիւն տուին քաղաքին, զինուորական և դատական պաշտօնեայք, ինչպէս նաև միւս քրիստոնեայ հաստատութիւններէն ալ պատուաւոր անձինք, որոնց կարգէն էին Բաղդէացի Հոռոմկլայեանց Առաջնորդը, տեղւոյս Բաքուէնի հարց մեծաւորը, բողոքական քարոզիչ մը ևն.։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

6 Փետրվար 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	101.10
Ըէժի	(Tab. Turcs)	328
Գոնսոլիտ	(R. Turque D.)	26 47
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	118.
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	572
Թրանսվալ	(Transvaal)	162 80

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ՊԱՇՏՕՆ.— Գօնիայի հեռագրաց և Թղթատարութեան Ա. տնօրէնութեան կոչուեցաւ Սելանիկի Ա. տնօրէն Շիւքրիէֆ., որուն յաջորդեց Գօնիայի Ա. տնօրէն Համտի էֆ։

Ալասօնիայի նախկ կարգուեցաւ Զօրուսի նախորդ նախկ Համիտ էֆ.։ Ալաչկերտի նախ՝ Ֆաթմայի նախորդ նախկ Մուսթաֆա էֆ.։ Մէրմէրիսի նախ՝ Ագսէքիի նախորդ նախկ Իպրահիմ էֆ.։ Արճէշի (Վան) նախկ՝ Իզահիլի նախորդ նախկ Մէհմէտ Սաղըզ էֆ.։ Ինէպօլուի նախկ՝ նախկներու վարժարանէն չրջանաւարտ Մուսթաֆա Խայրէտտին էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆԵԱՆ.—Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանչան տրուեցաւ զերմանական դեսպանատան զինուորական կցորդ հաղարապետ Լայբցիկէրի։

Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Պէնկազիի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Պէրթրանի։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՑԻ ընդհ. Տնօրէն Սբ Համիլդէն Լանկ և տիկինը առջի իրիկուն փակուն պարահանդէս մը տուին, որուն վրայ խօսած էինք ակէ առաջ։ Սբր և Լէտի Լանկ ամէն մէկնոց ձեռք առած էին իրենց հիւրերը դոհ թողլու համար։ Սբր Համիլդէն Լանկ Սկովտիոյ ազգային տարազը հագած էր. իսկ Լէտի Լանկ ժանեակներով զարդարուն մնդուսէ չրջազգեստ մը։ Այս պարահանդէսին ներկայ էին Օսմ. Պանքային տնօրէնի օգնական Պ. Կաթօն Օպուանօ և տիկինը, երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաչա ընտանեօք, անգլիական դեսպանատան խորհրդական Պ. տը Պընօն և տիկինը, անգլ. պահականաւին հրամանատարն ու սպաները, ֆրանսական դեսպանատան քարտուղար Պ. Պ. Մարթէն, Բրէվօ և Մորօ, Պ. Նիսա, աւստրիական դեսպանատան գործակատարը և պաշտօնէի Պաուէն, Պ. Տիկին Բարլոթթի, Բանճիրի պէյ, Պ. և Տիկին Մաքսիմօֆ, պատուն, պատուհէի և օրիորդք տը Վանտէօվռ, Պ. Զայքովսքի, Օր. Քէօչէք և ուրիշ մէկ քանի անձնաւորութիւններ։

ԲԱՐԻԶԻՆ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ֆրանսական դեսպանատան «Վօթուռ» պահականաւին նորընտիր հրամանատար Պ.տը Լա Մոնիներէյ ամսոյս 20ին կ. Պոլիս հասնելով իր պաշտօնին դլուխը պիտի անցնի։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ ժանտախտին մասին ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար այսօր մայրաքաղաքէս ճամբայ կ'ելլեն Տք. հազարապետ Էօմէր և Նիհատ պէյերը։

ԹՂԹԱՒԵՐԸ.—Արեւելեան երկաթուղւոյ ընկերութեան կողմէ մեղ հաղորդուած զեկուցում մը կը ծանուցանէ թէ երկաթուղւոյ գծին վրայ պատահած ողղուխնեբու հետեւանօք երէկ պայմանադրական եւ ձեպընթաց կառախումբերը չեն կրցած մայրաքաղաքս հասնիլ։ Տարօրինակը հոս է որ Աժանս որ ծոնադանդինոլ ալ չէ ստացեր իր հեռագիրները, թէև միւս գործակալութիւնները ստացած են իրենց հեռագիրները։ Ասկէ կը հետեւի թէ...։ Մնացածը ընթերցողները կրնան հասկնալ։

ՏԵՏԷԱՂԱՃԷՆ հասած նամակ մը ըսելէ ետքը թէ քիչ ժամանակի մէջ երկու չոգենաւեր խրած են քաղաքին մօտերը կրէմէա կոչուած հրանդանին առջև, կը յարէ թէ այս արկածներուն միակ պատճառն է այդ կողմերը փարոս մը չգտնուիլը, և այս բանին դարման մը տանիլ կը խնդրէ ձեռնհաս պաշտօնատունէն։

ԾՈՒՆԱՑ Պատրիարք Տ. Նոաքիմ երէկ Սինոդի նոր անդամներուն ընտրութիւնը կատարել տուաւ։ Էսքիշէհիր, Ամասիոյ, Բրէվեզայի, Մէթխիլինոսի, Բորլիցայի, Քիոսի, Լէրոսի և Քալխիմոսի մետրապոլիտներուն չորդեցին իբր անդամ Սինոդին՝ Նիքոմեդիոյ, Քոնեայի, Իզմիրի, Քասթամունիի, Էրկէրլիի, Էլիւթերոպոլիսի (Այտըն) և Կէլիպոլուի մետրապոլիտները։

—Քաղաքապետութիւնը հրաւիրած է Թէնէդոսի Պատրիարքարանը ծածկել տարափոխիկ հիւանդութիւններէ մեռնող անձերու դագաղները, և արգիլել անոնց ազգականները իրենց հրաժեշտի համբոյրը տալ այդ կարգի մեռելներուն։ Սինոդը ընդունած է քաղաքապետութեան այս հրամայքը։ Այս խնդրոյն առիթիւ կոնդակ մը պիտի կարդացուի կ. Պոլսոյ բոլոր Յոյն եկեղեցիներուն մէջ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Թանթահի մէջ չփետրվ. 4ին ժանտախտի 2 նոր դէպք պատահած են որոնց մին մահացու է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Խահուէի գինը որ ժամանակ մը ի վեր յարատեւ անկումներու ենթակայ եղած էր, Եւրոպայի մէջ նորէն բարձրացած է։

—Շաքարի և բամպակի գինները կը կարծուի թէ մօտերս զգալի կերպով պիտի բարձրանան։

ՎԱԼԻԱՆՈՑԻ ԿՏԱԿԸ.—Վերջերս խօսած էինք Լոնտոնի մէջ մեռնող հելլենացի մեծահարուստ վաճառական Պ. Վալիանոյի մասին։ Իր կտակագրին մասին հետեւեալ ճշգրիտ տեղեկութիւնները ստացուած են։ Հանգուցեալը 1500000 անգլ. ոսկի թողած է հելլենական կառավարութեան՝ նաւատորմին գործածուելու համար, 400000ական ոսկի՝ իր եղբօր երկու որդւոց, 200 հազարական ոսկի իր մեւս 9 եղբօրորդիներուն և քեռորդիներուն, 25000ական ոսկի իր երեք քեռաղջիկներուն, և 500000 ոսկի Քեֆալոնիոյ։ Ուրիշ փոքր գումարներ ալ թողուած են ուրիշ ազգականներու, Քեֆալոնիոյ մէջ հանգանակութիւն մը բացուած է հանգուցեալին ի յիչատակ անոր մէկ չիրիմը կանգնելու համար։

ԿԱԼԿԱԹԱՑԻՆ հասած տեղեկագիր մը կը ծանուցանէ թէ ամսոյդ Հնդկաստանի մէջ դեկտ. 15էն մինչև 1902 յունվ. 4 ժանտախտի 35867 դէպք և 26769 մահ պատահած են։ Միայն Պոմպայի մէջ դեկտ. 25էն մինչև Յունվ. 7 պատահած են ժանտախտի 524 դէպք և 393 մահ։

—Քոլէրան ալ սկսած է ճարակիլ Հնդկաստանի զանազան մասերուն մէջ։

ՄԱՀՄՈՒՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ. — Պոլսոյ վերաքննիչ Ատենի ընդհ. դատախազութեան կողմէ հետեւեալ պաշտօնագիրը հրատարակուածէ մուրքերէն թերթերու մէջ.—

«Փախստական Տամատ Մահմուտ փաչա և Պօշնագ Հաճի Թատրի և Սիւրէյէ անուն անձերը, որոնք իբր խոովարար Եւրոպա փախչելով կարգ մը նպերելի և անվայել արարքներու մէջ գտնուած են, Եղեռնադատ Ատեանին կողմէ ի բացակայութեան դատուելով, ատոնցմէ Տամատ Մահմուտ փաչա եւրոպական կարգ մը լրագիրներու մէջ նպերելի և խոովարարական հրատարակութիւններով Օսմ. հպատակներու միջև խռովութիւն գեղափոթեուլեան գինածըլլալուն համար երկուքն ալ անորհամաձայնած ըլլալնուն համար Պատժական Օրինագրքին 55 յօդուածին Ա. հատուածին համաձայն մահուան դատապարտուած են։ Նոյն օրինագրքին 31րդ և 370րդ յօդուածին համաձայն մարդկային իրաւունքներէ զրկուած և իրենց ինչքերն ալ յարգուխիս գրաւուած են։ Այս որոշումը ձեռնհաս պաշտօնատան հաղորդուած է։»

ՍՍՖԻԱՑԻ կայս. նախորդ քօմիսէր Նէճիպ Մէլհամէ էֆ. կայս. Իրատէի մը հաստատուն 10 հազար ղրշ. հրաժարեալ պաշտօնէի ամսաթոշակ մը պիտի ստանայ։

Բ. ԴՐԱՆ Ատրճդակցութեան Սենեկի օգնականներէն Սթավրաքի էֆ. կայս. Իրատէով 1927 ղշ. ամսաթոշակով հանգստեան կոչուած է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ յունվար 15ի գիչերը կայս. Պալատան մէջ փայլուն հացկերոյթ մը տրուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են Ռուս նախարարներ, պալատական պաշտօնատարներ և ուրիշ քաղմաթիւ անձնաւորութիւններ։ Յետոյ պարահանդէս մը տրուեր է և Զարուհին դեսպանական մարմնոյն երեց անդամ Օսմ. դեսպան Հիւսէյին Հիւսնի փաչայի հետ պարեր է առաջին պարը։ Կերակուրի ատեն Օսմ. դեսպանը Զարուհիին աջ կողմը նստեր է։

ՄԱՐՍԱՏՈՒՆԵՐՈՒՄ մէջ յառաջիկայ մարտ ամսուէն սկսելով կարգ մը բարենորոգումներ պիտի մտցուին։ Առաջին բարենորոգումներէն մին պիտի ըլլայ ամէն կարգի ապրանքներէն ասկէ ետքը կշռուելով միայն մաքսատուրք առնել։ Ասոր համար Գերմանիայէն մեծ կշիռներ պատպրուած են և քիչ ատենէն մայրաքաղաքս պիտի հասնին։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Իտալահպատակ Անթոնիա անուն անձ մը ոստիկան Մէհմէտ էֆ.ն նախատած և վիրաւորած ըլլալուն համար մէկու կէս ոսկի տուգանք վճարելու դատապարտուեցաւ։

—Նոյնպէս Անէսթի անուն անձը ոստիկան Մուստ էֆ.ն նախատած և վիրաւորած ըլլալուն համար մէկ տարի բանտարկութեան դատապարտուած է։ Իսկ Մուստ էֆէնտին ալ իր կարգին զայն ծեծած ըլլալուն համար երկու ամիս բանտարկութեան։

—Զկնորս Իպրահիմ անուն մէկն ալ 6 ամիս բանտարկութեան դատապարտուած է Լոնճալի պահականոցին ոստիկաններէն Հալիմ էֆ.ն ծեծած ըլլալուն համար։

ԼՎԳԱՖի նախարարութեան կողմէ կը ծանուցուի թէ Պոլսոյ կողմը կամաւրջին գլուխը գտնուող թիւ 1 խանութին վարձակալութեան մասին դեղագործ Մաննի պէյի հետ կնքուած պայմանագրութիւնը լրացած ըլլալով, սոյն խանութը մէկ, երկու և մինչեւ 3 տարի պայմանաժամով վարձու պիտի տրուի ուզողներուն։

ԲԵՐԱՑԻ ՍԻՒՐԻՒՆ մէջ ներկայացուիլերը կը չարունակուին բաւական յաջողութեամբ։ Կիրակի ցորեկին մասնաւոր ներկայացում մը պիտի տրուի, որուն համար մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են։ Յառաջիկայ չորքշաբթի գիչեր ալ դիւանագիտական երեկոյթ մը պիտի տրուի, որ մեծ յաջողութիւն ունենալ կը խոստանայ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 5 փետրվ.— Երեսփոխան Պ. Պէրրի իմացուց Պ. Տէլքասէի թէ հարցում մը պիտի ուղղէ իրեն, Հոլանտացիներու՝ ի նպաստ Պօէրներու միջամտութեան խնդրոյն մէջ Ֆրանսայի ունեցած դերին մասին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Բրիչըրը կը հեռագրէ պատերազմական պաշտօնատան թէ՝ Պօէր գունդ մը կարեւոր պարտութիւն մը կրած է, և Պօէր հրամանատար Վէսէլս սպանուած։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Էնաու պայքար կը մղէ հանքերու մէջ օրական ութ ժամ աշխատելու սկզբունքին դէմ։ Կ'ըսէ թէ ասիկա պիտի աւելցնէ ներածութիւնները։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սպանիոյ դեսպանը այսօր գահաժառանգ Միխայիլ Մեծ-Դուքսին յանձնեց Ոսկեգեղմն պատուանչանը։

ՎԻԵՆՆԱ. —Յրանց Վերտինանտ արհիդուքսը այսօր դէպ ի Բեռերսպուրկ ճամբայ ելաւ։

—Բոլոր Եւրոպական թերթերը կը գրեն Հոլանտայի առաջարկին՝ Անգլիոյ կողմէ տրուած պատասխանին վրայ։ Հոլանտական թերթերը չեն ծածկեր իրենց տհաճութիւնը։ Գերմանական, Ռուսական, Իտալական և Գերմանական թերթերը կը քննադատեն Անգլիոյ պատասխանը. բայց ընդհանրապէս յոյս կը յայտնուի թէ հաշտութիւնը քիչ ատենէն պիտի կնքուի։

ԼԱ ՀԷՑ.— Կը հաստատուի թէ Հոլանտայի կառավարութիւնը համոզեր է Պ. Քրիւկերը ետ կենալ անկախութեան պայմանէն, և թէ այս վերջինը տրամադիր է ընդունիլ պարզ ինքնօրինութիւն մը, եթէ Հարաւ. Ափրիկէի մէջ պատերազմող Պօէր զօրավարները ատով բաւականանան։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

(Թուռնիէի գործակալութենէն)

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Փետր.—Լորտերու ժողովին մէջ Սալզպըրի բանախօսելով, յայտարարեց թէ պէտք է չարունակել պատերազմը։ Կառավարութիւնը այն ատեն հաշտութիւն կրնայ ընդունիլ, երբ կը ճանչցուին Անգլիոյ իրաւունքները։

ԼԱ ՀԷՑ.—Անգլիոյ տուած պատասխանին հետեւանօք, Պօէր պատուիրակները ազատ անցագիր չպիտի ուզեն Թրանսվալ երթալու և Պօէր պետերուն հետ բանակցելու համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Դիւանագիտական չրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի գահաժառանգ Յրանց Ֆէրտինանդ արհիդուքսին Ռուսիա ուղեւորելուն։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Գ. Կ. Ո. Եզեխ.— Այդ կողմը դրամ ղրկելու դիւրութիւն չունինք, հաճեցէք փոխանակագիր մը մը քաշել Պոլիս, ձեր ուղած անձին վրայ։

Մ. Պ. Նոր Նախիջեւան.—Ստացանք ձեր յունվար 19 թուակիր նամակը։ Բարեգործական ընկերութիւնը բաժնորդ արձանագրեցինք 1901 դեկտ. 30էն 1902 դեկտ. 30, 4 ֆրանք պարտական ձգելով ձեզ։ Անկարելի է ձեր ուղած ձեւով ապել թերթերուն հասցէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	28.34
Երկուան բարձր գինը	28.35
Երկուան վար գինը	28.30½

ՐՈՒՄԵԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր.	116. 25
Երկուան բարձր գինը	116. 25
» վար »	115. 75
Ըէժի Լ. Օ.	14 20
Թրամվայ բաժնեթուղթ	5.60
» պարտաթուղթ	483
» Ժուխսան	1.50
Օսմ. ապահովագր. ընկ. Լ. Օ.	3.55
Բրիօրիթէ Թիւրք	—.—
Թրանսվալ Ֆր.	152
Քարափ	466.
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	266.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ Ղ.	108.05
Մէթալիք	96.30
Անգլիական ոսկի	110.06
Ֆրանսական ոսկի	87.34
Քրիմից	51.08
Բոլ.	90.20
Րուպլի Թղթադրամ	8.61
Լոնտոն 3 ամիս	110.05
Բարիզ	22.82½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 5 Փետր. Ստեռլինկ	ԲԱՐԻԶ 5 Փետր. Ֆրանկով
Անգլ. գօնս. 94.37	101.34
Օս. գօն. սէռի B 51.—	
2 » » C 28.25	28.40
» » » D 26.—	26.55
Պանք Օթթօմ.	573.—
Թրանսվալ	157.50
Օսմ. Ըէժի	329.—
Բրիօրիթէ	505.—
Օսմ. Մաքսատուն	
Օսմանիէ	511.
Քրէտի Լիոնէ	464.—
Իտալական	1052
Սպանիական	100.37
	78 40

ՁԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ ՍԻԿԱՒՈՒ ԹՈՒՂԹ

Բարակ եւ ընտիր սիկաւոր թուղթ գործածողներուն կը յանձնարարուի Զավուշ Օղլուի գործարանին սիկաւոր թուղթը, որ խարիսխ նշանը կը կրէ։

Այս սիկաւոր թուղթը չատ տարիէ ի վեր մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալուն համար, անոր բազմաթիւ կեղծերը ելած են։ Ուստի բուն իսկ Զավուշ Օղլուի թուղթը առնելէ զանազանելու համար, խարիսխի նշանը կը դրոշմուի ամէն մէկ թերթին վրայ՝ առանց մեղանի՝ եւ կնիքի ձեւով այդ նշանը, եւ Թուրքերէն «Զավուշ Օղլու» գրուած պէտք է ըլլայ։ Դարձեալ «Սիգարեթլօղ» անուն սիկաւոր թուղթերը պէտք է դիտել թէ «Զավուշ Օղլու» անունը եւ երկու տեւ նշան կը կրեն։ 78—76

ՊԱՋԱՐ ՌԻՒՄ

Ամէն ոք գիտէ թէ հարկ անհրաժեշտ է միայն անվնաս նիւթեր պարունակող թէյերը գործածել։ Ասոր համար է որ գնողները, պէտք է ամենէն աւելի իրենց ուշադրութիւնը կեդրոնացնեն առողջապահական պայմաններուն համաձայն թէյի պատրաստման վրայ։

Մոաքթայի Բօրօֆ վաճառատունը, որուն ապրանքները աշխարհածանօթ են եւ որուն տարեկան արտադրութեանց գումարը 12000000 րուպլիի կը հասնի, գնողներուն իրական կառանթի մըն է։ Այս աշխարհածանօթ տունը կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչն է ՊԱՋԱՐ ՌԻՒՄ, Բերա Մեծ-փողոց Սիթէ որ Բերա թիւ 192, ուր կը ծախուին ամենաարժէք թէյեր օխան 60, 50 եւ 40 դր.ի Բօրօֆ վաճառատան մարքայով։ 4—3

Ա. Զ. Դ.

Եկեղեցական երդեցողութեան եւ հայկական ձայնագրութեան տեղեակ ուսուցիչ մը պատրաստ է պաշտօնավարել Ազգ. Վարժարանց մէջ թէ հոս եւ թէ գաւառները։ Կը վարէ նաեւ օգնական ուսուցչի պաշտօնը։ Դիմել խմբագրութեան։ 3—2

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն, պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու, կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ թ. 25։

Այս վաճառատան տէրը եւ հիմնադիրը Արտակ Մօսկեան՝ իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը եւ համակրութիւնը գրաւած ըլլալով յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ իր այս ձեռնարկին մէջ։ Հրապարակին վրայ եւ այլ մէկ վաճառատան մէջ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեռով մը միչտ ներկայ է եւ պաշտօնէի հակել հանդերձներու լաւ պատրաստութեան։ Դիտելու մասին գաղափար մը այն ատեն միայն կարելի է ունենալ մարդ, երբ ապրանքը վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ յօդուածը։—Մեր հագուստը Հաճի Շահինն ինքնագլուխ ամենայն = Ո՛չ, ո՛վ պիտի երթէ 69 տոք տանդուղներէ վեր։ Ո՛վ պիտի հագնի մինչեւ հոն։ —Ինչ, չէ՞ք գիտեր, աշխարհ իմացաւ թէ Հաճի Շահին՝ խանին վերնայարկէն վար իջաւ իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար, եւ այժմ կը գտնուի Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ թիւ 25 վաճառատունը։ Մարդը ժամն հագուստ ծախելու հիւանդութենէն բռնուած չհամարձակեցաւ ուրիշներու նման սուզ եւ ծանր վարձքերու բեռան տակ մնալ։ Երկու տարի ամէն վաճառատուն փնտռեց, փնտռեց, փնտռեց եւ վերջապէս գտաւ . . . . Հետեւաբար յաճախորդները թէ՛ գիւրաւ պիտի գտնեն գինքը եւ թէ միեւնոյն ժամն գինովով հագուստ պիտի հագնին։ Անշուշտ գիտէք թէ հրապարակին վրայ միայն Հաճի Շահինն է որ ընկեր չունի, եւ ժամն ծախելուն մեծ պատճառը ոա է որ չհամձր ընկերներուն մէջ չի բաժներ։ Զինքը ճանչող եւ իրեն համակրողները գիտեն որ անձնական ծախքը այնքան չափաւոր է որ գոհ սրտով Ալլահ պէրէւէր վէյ ան կ'ըսէ, եւ փառք կուտայ . . . :

—Ուրեմն երթանք Հաճի Շահինէն առնենք մեր հագուստը եւ մեր բարեկամց ալ յանձնարարենք։

Կիրակի օրերը բաց է վաճառատունը Մէկ թիւը 2 դր. —Նորոգութեան աշխատութիւնները նրի։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 Ի Ն

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	14,732,680	» »
1900ի հասոյթը	3,067,923	» »

NORTHERN INSURANCE COMP.
ՆՕՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 Ի Ն

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,648,299	» »
1900ի հասոյթը	1,233,070	» »

Ա յս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վճարունեան հակայ գրամագլխի եւ պահեստի գումարաց տեսակետով հրգելէ գէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին Հրդեհներու, կարասեաց, վաճառքի եւ այլն։ ԻՒՐՈՑ ԴԻՒՐԱՄԱՏՈՒՅԶԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՁՄԱՆՆԵՐՈՎ ԳԱՆ ՈՐ ԵՒՒՆԷ ԱՁԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՏԱՑՆԹՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

Մինչ ապժ հրգելէ վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՎԵՑ ՄԻԼԻՈՆ ԱՆգլ. ոսկի ի՛ տարի։

ՄԱՐԻԹԱՑՄ — MARITIME INSURANCE Co.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ 110,000

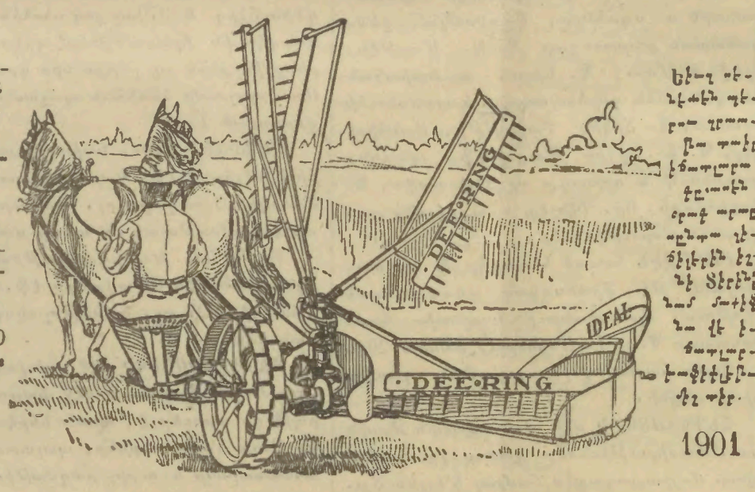
Ա յս ընկերութիւնն եւս չզնահատուց եւ առագաստատուց մէջ բնացած ապրանքներն և գրամադրութիւնն ինչպէս նաեւ ամէնատիպ նաւերը, ուղարկուած ինչերը երթալ չգնահատ և օգտակար պայմաններով կատարելագործ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ.— ՂԱԼԱԹԻԱ ՄԷՀՄԵՏ ԱԼԻ ԲԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 22

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՉՄԷՅԷ ՄԱԽՍՈՒԻՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու Քապրիգա Բարի գին 1900 էֆ գրիտրօնսիմաս23 միտալեա իլէ էՑ պէօյիւք միւհեաճապա նախի օլմուշ տրր։

Իլթէ եէնի պիր ասըրա տուխուլ իլէտիք։ Միւրուր իտլն զէման չիմտի հիւզ սէնէյի կէմիչ, պինաէն ալէյհ վուգուաթը թարիխիչ սըրասընա գայա օլընմըշ տըր։ Պու տէվրին թէրզագըլըքը ալէյուսմուշ չայանը հայրէթ պիր տէրվեճէյէ եէթիւտ։ Մաքինա մարիֆէթիի իլէ պիչմիչք ֆէվգալատէ պիր թէրզագը տեչիլ մի։ 1858 ոլնէսինտէ «Մարշ» նամ թըրփան մաքինասընըն էճատընտան պէրու պու անէ ակին սէնասաքը մուհիմմիլի մէզղուրէտէ կէրէք ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանըն հէր պիր թարաֆընտա էն մի հիմ պիր մէվզը թուխմուշ օլան ֆապրիգա »Տիրինկ» վէ գումբանեասը օլուպ, իտալ իւլէտիկի մաքինալարը սաթըն ալանլարըն հատտ ու հիսապը եօգ արր։

Իսթէյնղէրէ քաթալօկ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզգիւր տէֆթէրտէ պիչմիչէ մալսատս.

«Իտիալ Տիրինկ» նամ ատմէթ իմմէ	«Իտիալ Տիրինկ» նամ Թրրփան
» » » օրագ պիչմէ	» » » Խրրմըզ կիպի

միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզըն րէսիմլէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար միւպալաղաօղլ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆմըզդան Թարիֆ իսթիմիչ տիր։

Պու մաքինալարըն եէկճանէ տէբօղիֆսօզ՝ Տէրսաատէթտէ Դալաթատա Գէլորգ պէօ խանընտա 1, 2, 3 նիւմէրօլը մաղազալարտա Մ. Սիտնէյ Նովէլ վէ գումբանեասը տըր։

ԱԴԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ (ԼԻՄԻԴԸՍ)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1808Ի Ն

ՃՈՐՃ Գ. ԹԱԳԱԻՈՐԻՆ ՕՐՕՎ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՄԲՈՂՋՈՒԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ	1000000
ՀԱՏՈՒՑՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ » »	15000000

Ծիչեալ ընկերութիւնը չահաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ ամէն կարգի չէնք հրդեհի դէմ։

ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԱՏԵՆ ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՓՈՓԵՐԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Դեր գործակալ	Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալ
ՆԻՒՈՂԱ ՃՈՐՃԻԱՏԻՍ	ՃՈՐՃ ԿԷՐԸՐԱՀ

Գրասենեակ.— ՊՈՂԻՍ, ՖՈՃԱՄԱՆ ՕՂԼՈՒ ԽԱՆ, ԹԻՒ 13

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գոլիս, Ծուլբաճ Համամ, Թոփալեաճ խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը, որ հանդերձեղինաց վաճառատուներ բուն է՛ն հինը եւ է՛ն նշանաւորն եղած է, քնաւ իր անունն եւ տեղը փոխած չէ, եւ ի. աչբը Գ. Էրմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ա՛լ աւելի կանանաւորութիւն մացուցած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի չրջակաները զանազան անուններով եւ վերջերս բացուած հանդերձեղինաց վաճառատուները Գ. Էրմէնեան եւ Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո եւ է յարաբերութիւն եւ կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

Կիրակի օրերն ալ բաց է։

Première Société de Dotation pour jeunes filles
BUDAPEST

Représantant à Constantinople
ERNEST GLAVA Y

ԱՂՋԿԱՆՑ ԴՐԱՄԱՕԺՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԷՇՔԱ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ
ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻ

Դրամագլուխ մինչեւ 1899 Դեկտեմբերի վերջը Ֆր. 5,824,869.24
Վճարուած դրամաժտի գումար » 6,000,000

Ձիչեալ ընկերութիւնը հաստատուած է 1863ին եւ իր գործառնութեանց 36 տարիներուն մէջ յաջողած է հանրութեան վստահութիւնը եւ համակրութիւնը չահիլ իր ուղղամտութեամբ։ Ընկերութիւնը ամէն դասակարգի պահանդ ղորիկներ եւ տղաք կ'ապահովագրէ տարեկան, վեցամսեայ, եռամսեայ եւ ամսական փոքր վճարումներով։ Եթէ ապահովագրուած տղու մը հայրը մեռնի վճարումները կը դադրին, սակայն տղան իրաւունք կ'ունենայ որոշեալ պայմանաժամէն եաքը ապահովագրեալ դրամը ստանալ ամբողջովին։ Իսկ եթէ տղան մեռնի Հնդրկը իրաւունք կ'ունենայ մինչեւ այն օրը վճարուած բոլոր դներուն 95% ետ առնել ընկերութենէն։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ 67։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՈՑԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐԾՎԱԾՔՆԵՐՈՒ

Ն. Գոլիս, Պահճէգաբաս, Ճէլալ Պէյ ԽաՀի կից, թիւ 1.

Ձիձաք Սբէյէր մաղազասը

Վերոյիչեալ վաճառատան մէջ ակնաթուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՐԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (ֆասըէ տէ-ռէ). տեսակ տեսակ գրեհներ (չէրխի-), էլեքտրական մեքենաներ, ներժաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրօչօփ), փոքր եւ մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ասկի եւսպէն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ. Գիները խիստ ժամն.

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. սրոպատեայ մոկուռնութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր քնտանիքները, դերձակները ու կօչկակարները լոկ Սինկերի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած են։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շէյտակ Ճամբայ, կալաթա Սէրայի դիմաց։

Սկիւտար Զարյը Պօյու։

կալաթա Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ եւ Թրամուէյի կայարանին դիմաց։

Գալաթա, Սուլթան Համամ թիւ 2, եւ Սուլթան Գայազիտ Թրամուէյի սթասիօն թիւ 13։

Կեդրոնէն ընտրուելու համար վերի նշանն տպագրութիւն ընելու է։

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԿՆՈՋ ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ Բ.

ՊԱՐԷԶԹ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

ԺԳ.

ՏՕՆԻ ՕՐ ՄԸ

—Բարեկամս, կը ճանչնաք զինքը, Պ. կոմս տը Վալմոն է։

—Ահ, տը Վալմոնն կո՞մսը, հիմա Նիւ-Եօրք կը գտնուի։

—Երեք ամիսէ ի վեր, և Ֆրանսական դեր-Հիւպատոս անուանուած է։

—Ահ, ըսաւ Պարէզթ, ըսել է ձեզ և զիս յիշելով մտածեր է փոքրիկ նուէր մը ընել մեր զաւկին։

—Փոքրիկ միջադէպի մը հետեւանքով։

—Ինչ կայ որ։

—Հիմա կը հասկնաք։ Պ. տը Վալմոն իմանալով որ դուք հոս չէիք գտնուէր, սպասեր է ձեր վերադարձին. այցելութիւն մը տալու համար մեզի։

—Շատ կենցաղագէտ է կոմսը, կը ճանչնամ իր փափուկ բնաւորութիւնը։

—Օր մը Պ. տը Վալմոն պարտէզի մը մէջ պտտած ատեն մեր էլիանը տեսեր և անոր գեղեցկութենէն հրապուրուելով անմիջապէս համակրեր է անոր։ Եւ էլէնա ալ ըսած ըլլալով որ էլիան մեր զաւակն է, բնականաբար կոմսն ալ Պ. Պարէզթի աղջկան համար աւելի սէր մը ղգացեր է։

Գաղթածինն էլէնա մէջ նետուելով ըսաւ.

—Տիկին կը մտնայ աւելցնել թէ կոմսը էլէանի ով ըլլալը հասկնալէն առաջ ալ խիստ կը սիրէր ու ծունգերուն վրայ կ'առնէր զայն։

Վալանթին գիչատիչ թռչունի մը նայուածքը նետեց էլէնայի վրայ։

—Կը հասկնամ, պատասխանեց Պ. Պարէզթ էլիանը տեռնողը անմիջապէս կը սիրէ զայն, մեր աղջիկը ինքզինքը սիրցնելու կերպը լաւ գիտէ։ Ի՞նչ կ'ըլլայ, ես նախանձոտ չեմ, աւելի գոհ կ'ըլլամ երբ լսեմ թէ օտարական մը կը սիրէ աղջիկս։

Էլէնա տարօրինակ ժպիտ մը ունեցաւ, ինչ որ Վալանթին տեսնելով մտածեց։

—Սրդեօք բան մը իմացած է։

Եւ անմիջապէս խօսակցութենան թելը ձեռք առնելով յարեց.

—Այն ատեն բարեկամս, կոմսը Բարիզէն պուպրիկ մը բերել տալով էլիանի նուիրելու դաղափարը ունեցեր է։ Ես չուզելով առանց թոյլտուութեան այդ նուէրը ընելու, մտածեր է հոս գալով ինձմէ արտօնութիւն խնդրել։

—Անշուշտ։

—Հետեւաբար օր մը հոս եկեր է պուպրիկը բերելով, մինչդեռ ես բացակայ էի։ Աւոր վրայ Օր. Էլէնային խնդրեր է այդ արտօնութիւնը և պուպրիկը էլիանի նուիրեր է։ Կարծեմ աւելորդ է ըսել մեր աղջկան զդացած ուրախութիւնը։

«Կոմսը չկրնալով ինձի սպասել, մեկներ է գործ ունենալուն։ Երկու օր ետքը սակայն երկրորդ այցելութիւն մը տուաւ ինձի»։

—Պարտաւոր է։

—Բարեբաղդաբար հոս էի և զինքը հաճոյքով ընդունեցի, որովհետեւ ինչպէս գիտէք, մարդ իր հայրենակիցները տեսած ատեն ուրախութիւն մը կը ղգայ միչտ։

Էլէնա ինքնիրեն ըսաւ.

—Ահ, ա՛հ, Պ. տը Վալմոնէն առաջ եւ կողին անունը չի տար, թչուառական կըտնիկ։

—Այդ այցելութենէն ե՞տքը, հարցուց Պ. Պարէ՛թ։

—Անշուշտ մտածած է որ իմ վերադարձէս առաջ երրորդ այցելութիւն մը անպատճառ է։ Պէտք է որ վաղն իսկ փոխադարձ այցելութիւն մը տամ կոմսին որպէս զի ինքն ալ կարելի եղածին չափ շատ անգամ այցելէ մեզի։ Կոմս տը Վալմոն արժանաւոր և սքանչելի մարդ մըն է։ Բարիզի մէջ ինքը ըստ բաւականին ճանչցած եմ, ու շատ կը յարգեմ զինքը։

«Զաւակներս, ըսաւ ապա խօսքը ձէյմսի և Էտուարտի ուղղելով, կոմս տը Վալմոն բարեկիրթ եւ ուղղամիտ երիտասարդ մըն է, և ես կը բաղձամ որ դուք բարեկամական յարաբերութիւններ պիտի մշակէք իր հետ։ Գալով ինձի, Պ. տը Վալմոն Նիւ-Եօրքի մէջ նեցուկ մը պիտի ունենայ իմ մէջս, չէ՞ Վալանթին,

—Բարեկամս, պատասխանեց մանկամարդ կինը խնդալով, Բարիզի մէջ կ'երեւայ թէ շատ համակրեր էք կոմս տը Վալմոնի։

—Այո՛, սիրելիս, թէեւ հետս հազիւ մէկ քանի անգամ խօսած է, սակայն իր իմաստութենէ բառերով գրաւած է զիս։

Յաջորդ օրն իսկ Պ. Պարէ՛թ Ֆրանսական դեսպանատունը երթալով ընդհ. հիւպատոսը, որովհետեւ Պ. տը Վալմոն Նիւ-Եօրք չէ հիմա։

—Ահ, ո՞ւր գնաց արդեօք։

—Ֆրանսա դարձաւ։

—Ֆրանսա՛, արտաքին գործոց պաշտօնատունէն կանչուեցաւ։

—Ո՛չ, և կը յուսամ որ ամսուն վերջը կարենայ վերադառնալ։ Անձնական կարեւոր դործի մը համար է որ մեկնեցաւ, ասկէ զատ կարծեմ իր պառաւ մեծ մայրը տեսնելու գնաց։

—Շատո՞նց է մեկնելը։

—Տասն և հինգ օր կայ։ կը հաւատամ թէ իր վերադարձը գոհունակութիւն պիտի պատճառէ ինձի, որովհետեւ գործունեայ աչխատակից մըն է։

—Կը ճանչնամ զինքը, պարոն, Բարիզի մէջ մէկ քանի անգամ տեսնուած եմ և համակրութիւնս չահած է։

—Շատ չնորհքով տղայ մըն է, և կարծեմ քիչ ատենէն մեր գլխաւոր դեսպանատունէն մէկուն մօտ կցորդ պիտի անուանուի։

(Շար.-Ե-Լ.)

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՋԻՋԱԿՅԱՆ